

Raadsvoorstel Zienswijze Gemeenschappelijke Regeling

Opsteller

Leeuwen, Jacob van

Vergadering van

11 februari 2025

Kenmerk

Z/25/078405 / D/25/170235

Portefeuillehouder

Bas Lont

Portefeuille

Afval en riolering

Onderwerp

Zienswijze Ontwerpbegroting 2026 Afval Verwijdering Utrecht (AVU)

Samenvatting

Als verlengstuk van 25, in de provincie Utrecht gelegen, gemeenten organiseert de Afvalverwijdering Utrecht (AVU) al sinds 1984 de afvalverwerking. Conform de Gemeenschappelijke regeling AVU wordt uw raad in de gelegenheid gesteld haar zienswijze op de ontwerpbegroting aan het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling kenbaar te maken. Dit voorstel voorziet hierin.

Volgens de ontwerpbegroting bedraagt de deelnemersbijdrage voor onze gemeente in 2026 €353.086. Dit is een stijging van €16.038 (of 4,8%) ten opzichte van de AVU-begroting van 2025. Toen bedroeg de deelnemersbijdrage €€ 337.048.

Deze verhoging is het gevolg van de, door indexatie, gestegen verwerkingstarieven. Ook geldt op het verbranden van restafval van Rijksweg een extra heffing per ton, de afvalstoffenbelasting. Deze stijgt jaarlijks met als doel de hoeveelheid afval die wordt verbrand terug te dringen.

In 2026 moet bovendien voor het eerst CO2-heffing worden betaald over de per ton verbrand afval uitgestoten hoeveelheid CO2. Deze heffing (ook opgelegd door de Rijksoverheid) bedraagt in 2026 enkele euro's, maar loopt richting 2030 snel op. De beide heffingen leiden aldus tot een hoger begrotingstotaal voor 2026 in vergelijking met 2024 en 2025.

Ook zijn de hoeveelheden restafval gebaseerd op voorgaande jaren terwijl ervan wordt uitgegaan dat de maatregelen uit het Grondstoffenbeleidsplan (die per 1 januari 2024 zijn ingegaan) voor een verdere daling van de hoeveelheid restafval zullen zorgen. Ambtelijk worden de geprognosticeerde hoeveelheden nog nader afgestemd.

Met de Ontwerpbegroting 2026 wordt verder een reëel inzicht gegeven in de te verwachten financiële ontwikkelingen binnen de AVU. Het indienen van een zienswijze wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Gevraagd besluit

1. Kennis te nemen van de Ontwerpbegroting 2026 van de Afval Verwijdering Utrecht;
2. Met betrekking tot de Ontwerpbegroting 2026 van de Afval Verwijdering Utrecht geen zienswijze in te dienen;
3. De geprognosticeerde deelnemersbijdrage voor 2026 te verwerken in de conceptprogrammabegroting.

Waarom wordt dit voorstel nu voorgelegd

Met onderhavig besluit wordt invulling gegeven aan de wens van de AVU om vóór 1 mei 2025 eventuele zienswijzen in te dienen.

Kantttekeningen en risico's

Naar aanleiding van de ontwerpbegroting 2025 heeft onze gemeente (in navolging van andere AVU-gemeenten) een zienswijze ingediend met het verzoek aan de AVU om, met het oog op het 'ravijnjaar 2026', besparingsmogelijkheden in kaart te brengen. Eerder is de reactie van AVU op deze zienswijze met uw raad gedeeld.

De AVU refereert in de aanbestedingsbrief nogmaals aan de zienswijze en geeft wederom aan dat zij geen noemenswaardige besparingsmogelijkheden ziet wat betreft de AVU als organisatie. De AVU-kosten bestaan namelijk voor 98,7% uit de verwerkingscontracten die zij beheert. Slechts 1,3% van de kosten hebben betrekking op de AVU-organisatie zelf.

In plaats daarvan adviseert de AVU om als gemeente maatregelen te nemen om de hoeveelheid restafval (en dus de verwerkingskosten) terug te dringen. De AVU doet daarbij onder andere de volgende suggesties: preventie middels voorlichtingscampagnes, stimuleren van hergebruik en sturing met financiële prikkel (betalen per aanbieding van restafval).

Deze maatregelen maken al onderdeel uit van het gemeentelijke (Grondstoffen)beleid. Bovendien heeft uw college er onlangs voor gekozen om ook het contractbeheer van de milieustraatstromen (de afvalstromen die naar de milieustraat worden gebracht) bij de AVU/ CirkelWaarde onder te brengen.

In CirkelWaarde komt de kennis van de drie deelnemende overheidsorganisaties (AVU, Rova en Circulus) samen. Deze expertise wordt gebruikt om per afvalstroom de meest geschikte verwerker te vinden. Daarbij wordt een optimale balans gezocht tussen circulariteit en kosten. Bovendien worden de afvalstromen van een groot aantal gemeenten gebundeld. Zo kunnen er bij de aanbestedingen gunstige tarieven worden verkregen. Dit levert voor de gemeente een potentiële besparing op van 15% ten opzichte van de huidige kosten.

Het periodiek (Europees) aanbesteden van inzamelcontracten is een tijdrovend proces. Door het contractbeheer over te dragen aan CirkelWaarde, kan gebruik worden gemaakt van door CirkelWaarde centraal aanbestede en beheerde contracten en hoeft de ambtelijke organisatie dit niet zelf te organiseren. Dit bespaart tijd en de contracten worden bovendien volgens de laatste duurzaamheids-normen afgesloten.

Financiële gevolgen van verwerking lasten regeling in de gemeentelijke begroting

De kosten uit de Ontwerpbegroting AVU 2026 worden verwerkt in de concept programmabegroting 2026 van de gemeente. Deze kosten worden gedekt door de inkomsten uit de Afvalstoffenheffing.

Vervolgproces

Nadat de raden van de betrokken AVU-gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze op de Ontwerpbegroting 2026 in te dienen, zal deze in de eerste vergadering van het Algemeen Bestuur worden vastgesteld zodat de begroting tijdig aangeboden kan worden bij Gedeputeerde Staten.

Bevoegdheid raad

Artikel 33, lid 3 Gemeenschappelijke regeling AVU: De ontwerpbegroting wordt ten minste acht weken voordat het algemeen bestuur de begroting vaststelt aan de gemeenteraden van de deelnemers toegezonden. De gemeenteraden worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen op de ontwerpbegroting ter kennis te brengen van het algemeen bestuur.

Artikel 35, lid 2 Gemeenschappelijke regeling AVU: Op besluiten tot wijziging van de begroting zijn de artikelen 33 lid 3 en 34 lid 3 van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van die wijzigingen waarbij geen verandering wordt gebracht in de bijdrage van de deelnemers. Het algemeen bestuur is bevoegd die begrotingswijzigingen vast te stellen zonder de gemeenteraden in de gelegenheid te stellen een zienswijze in te brengen.

Artikel 34b Wet gemeenschappelijke regelingen: Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Artikel 35 lid 3 Wet gemeenschappelijke regelingen: De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

Bijlagen

D/25/170236 - Raadsbesluit - Zienswijze Ontwerpbegroting 2026 Afval Verwijdering Utrecht (AVU)

D/25/170239 - Aanbiedingsbrief bij de Ontwerpbegroting 2026

D/25/170238 – AVU Ontwerpbegroting 2026